

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYREN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 48

Az oroszok kiszorítása a monarchiából

Csapatunk Körösmezőt is fölszabadították — Várharc-szerű csaták Kelet-Galiciában — A németek megkezdték Belfort ostromát — A franciák árulással vádolják szövetségeseiket — Anglia rettegése a német inváziótól — Románia fentartotta semlegességét

Magyarországon nincs már élő fegyveres orosz katona. A Kárpátok északkeleti vidékére betört orosz csapatok töredékeivel seregeink az utolsó harcokat is győzelmesen vívták meg, felszabadították Körösmezőt is a husz napos orosz uralom alól s a Kárpátokon túl, Bukovina területén üldözik a menekülő ellenséget.

Hovatovább az egész monarchia területéről is kénytelen kivonulni az ellenség. A keletgalíciai harcok még nagy erővel folynak s mint a katalaunumi mezőkön, itt is valóságos ostromszerű csatákat vívnak a szemben álló haderők. Az oroszok szívós ellenállásának, amint már említettük, az a célja, hogy a Lublin körül folyó csapat-koncentrációt lehetővé tegye és a Galiciából Lublin felé vezényelt nagyobb csapattestek visszavonulását fedezze. Az osztrák-magyar stratégia nagy sikerrel akadályozza meg az oroszokat ebben az igyekezetükben s igen nagy orosz erőket kényszerít arra, hogy még Galícia területén bocsájtkozzanak harcra velünk. Ezek a kemény harcok a mi győzelmeink sorozatát jelentik. Höfer mai jelentéséből, az ebben megjelölt helységekből bámulva szemléljük nem egészen két hetes offenzívánknak a kemény és nehéz küzdelmek mellett is páratlanul gyors eredményét, amelyek nemcsak azt mutatják, hogy milyen nagy területet hódítottak vissza seregeink, hanem azzal a reménnyel is biztatnak, hogy a galíciai orosz csapatok közül minél kevesebben kerülnek abba a helyzetbe, hogy a Lublin körül folyó nagy koncentrációt erősítsék. A különböző irányokból előnyomuló osztrák-magyar seregek munkájából következőleg, alighanem jelentékenyen gyarapodni fog a monarchia fogoly-állományának száma.

A nyugati harctér eseményei között a legfontosabb, hogy a németek Belfort erődje körül is megszóltatták a nehéz mozsarakat. Ezen a szorosan vett harctéri eseményen kívül egyéb újság is van Franciaország felől. A franciák elkeseredetten konstatálják, hogy szövetségeseik csunyán megcsalták és bajos megállapítani, hogy Angliát vagy Oroszországot szidják-e választékosabban. De amint a közelmúltban elrebegett imádságok, úgy a most szórt szitkok sem menthetik meg Franciaországot. Mind a két szövetségese ugyan-

is előbbrevalónak tartja most a maga bőrét, mert Anglia is, Oroszország is a maga területét kénytelen védelmezni. — Oroszország fegyverrel védekezik, Anglia pedig örületekkel. A német invázió réme, amely most a véresen komoly lehetőségek sorába lépett, any-

nyira megzavarta a brit kormány esztét, hogy hadsereg helyett egy kis tónak a kiszorításával próbálja meghusítani a németek part-raszállását.

Mindezen dolgokról a következőket jelentik távirataink:

Körösmező visszafoglalása

Máramarossziget, október 18. (Magyar Távirati Iroda.) Rahóról jelentik, hogy az oroszok utolsó csapatai átmenekültek a magyar határon. Körösmező felszabadult.

Galíciai offenzívánk előhaladása

Budapest, október 18. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A főhadiszállásról jelentik: A Strwiaz mindkét partján folyó csatában a támadást tegnap folytattuk és helyenkint már megközelítettük az ellenség harcvonalát. Csapatunk egyes pontokon, mint a várharcban, futó-árkokkal küzdik magukat előre. A múlt éjjel az oroszok több támadási kísérletét véresen visszautasítottuk. A csata az egész vonalon ma is folyik. A harcba nélkülözhetetlenül is beleszól.

A Wyszkwotól északra visszavetett ellenséget tovább üldözzük. A Kárpátokon át előnyomult erőink más részét Lublencéig, az Orowtól északra fekvő magaslatokig és az Uroz körüli területre hatoltak előre.

Az oroszoknak a Przemysl elleni támadásban szenvedett veszteségeit sebesültekben és halottakban 40,000-re becsüljük.

HÖFER vezérőrnagy,

a vezérkar főnökének helyettese.

Az ut Varsó felé

Berlin, október 18. A német csapatok Varsó előtt állanak. Ez a magva az utolsó hivatalos német hadijelentéseknek. Ebben a hat pontban a világtörténelemnek egész fejzete van, amelynek záró-mondata a békejegyzőkönyv lesz.

Szeptember 30-án értesült Oroszország hivatalosan először a német és az osztrák-magyar haderőknek déli Lengyelországban megkezdett együttes új operációjáról. — Egy héttel később következett a győzelem Opatov és Ostroviac között, a déli lengyelországi csatamezőn, Sandomierz-től ötven kilométernyire északra, a Visztula hídfőjénél, melyet az osztrák-magyar csapatok elfoglaltak. Még tovább ötven kilométernyire északra van Radom, ahol erős orosz haderők vettek vissza az ugyancsak ötven kilométernyire északnyugatra fekvő Iwangorod visztulai erőd felé.

Október 13-án a németek Varsótól délre visszavetették az orosz előhadakat és Iwan-

gorodtól délre megakadályozták a Visztulán való átkelési kísérletüket.

Október 15-én a csapatok Varsó előtt állanak és az Iwangorod—Varsói száz kilométer hosszú harc vonalon nyolc orosz hadtestet vetnek vissza.

A német—osztrák-magyar csapatok teljesítménye különösen azért bámulatos, mert Oroszországban alig vannak utak és ezen a 10,000 négyzetkilométernyi területen a Visztula hosszában egyáltalában nincsenek vasutak. Csak Iwangorodnál és Varsónál szeli át a Visztulát két útvonal délnyugatról északkeleti irányban. A német csapatok gyors előnyomulásukkal hatalmas előnyt szereztek.

Katonai körökben a helyzetet úgy tekintik, hogy csak napok kérdése, míg a németek bevonulhatnak Varsóba.

A varsói és iwangorodi harcok orosz világitásban

Rotterdam, október 18. A Times pétervári jelentése szerint a Novoje Wremja kato-

nai szakértője az orosz főhadiszállásról a következő képet adja a stratégiai helyzetről:

Az orosz védelmi állás centruma a Varsótól Novogeorgiewskig terjedő elsáncolt vonal, mely a szárnyakon erődök által, a fronton pedig a Visztula által van védve.

A jobb szárnyon természetes védővonal van északkeleti irányban a Narew hosszában Lomza erődéig, melyek a legszélsőbb jobb szárnyat fedezik.

A bal szárnyon természetes védővonal húzódik délkeleti irányban a Visztula hosszában Iwangoroddal, mint védelmi ponttal.

Ezek a vonalakon belül van az óriási fegyveres tábor, melynek szögletpontjai: Lomza, Novogeorgiewsk, Iwangorod és Brest-Litowsk.

A vasuti hálózat hatalmas haderő összehozását teszi lehetővé és az egész frontnak szabad mozgást biztosít.

Az említett fegyveres táborral szemben az ellenség szárny-állást és északon könnyű átkaroló állást foglal el.

Az északi szárnyat az a vonal védi, mely az Augustow melletti mocsarakba megy át s amely, mint a németek tudják, nehezen járható.

Az ellenség előnyomulása Grodno erődre és a leghevesebb ellenállásra talál.

A Njemen-vonal erejét a németek ismerik.

Az osztrák-magyar hadsereg mozdulatai délen Iwangorod—Sandomierz vonal hosszában elhelyezkedett orosz front átkarolását célozzák.

A németek bevonulása Lodzba

Krakkó, október 18. A Neue Lodzer Zeitung jelenti október 8-ikáról, a németeknek ezen a napon történt bevonulásáról:

Ma reggel tartották meg a német csapatok bevonulásukat Lodzba. Először fél tizkora két katonai automobil jött hét tiszttel és rögtön utána egy 310 emberből álló kerékpárosztag. Ezek a csapatok a Petrikau-uton keresztül, a Wacht am Rheint énekelve vonultak az új körutra. Röviddel azután egy svadron dragonos jött. A városházán senki sem volt a város képviselői közül, mialatt a légénység és a tisztek folyton vonultak a városháza épületébe és követelték, hogy mutassák meg nekik szállásaikat. Mivel azonban senki sem jelent meg, aki az elszállásoláshoz tájékoztathatta volna őket, maguk a poroszok kerestek maguknak szállást. A mai nap folyamán 12,000 ember érkezett ide, a kik két napig maradnak itt s azután tovább mennek Zgierz felé.

Az orosz vezérkar jelentései

Pétervár, október 18. (Pétervári Távirati Ügynökség.) A generalisszimusz vezérkarának október 16-iki kommunikéje jelenti: *A keletporoszországi fronton* kisebb összeütközések voltak.

A Visztula középfolyásánál és Galiciában Ausztria-Magyarország és Németország seregei október 15-én (!) az egész vonalon támadásba mentek át.

A 15-iki kommuniké jelenti: *E hó 13-án az oroszok visszautasították a Varsó és Iwangorod ellen intézett német támadásokat.*

Przemysltől délre harc van folyamatban. Ugyanaznap kiadott későbbi kommuniké jelenti: *A Varsótól a Visztula és a San egész hosszában Przemyslig és tovább délre a Dnjeszterig terjedő fronton a harcok tovább*

tartanak. Kelet-Poroszországban a helyzet változatlan.

Az oroszok védekezése a tengeren

Pétervár, október 18. (Magyar Távirati Iroda.) *Az orosz admirális elzáratta a Rigai- és a Finn-öböl bejáratát, hogy védekezék a német tengeralattjáró hajók és az uszó aknák ellen.*

Az oroszok barbárságai a zsidók ellen

Berlin, október 18. A Berliner Tagblatt egy előkelő személyiségtől, aki most tért vissza Lengyelországból, arról értesül, hogy az oroszok, miután a németek ismét elhagyták Radomot, három általánosan tisztelt zsidót, köztük *Danziger* dr. hírneves talmudkutatót, akinek a lengyelországi zsidók az „igazi isteni férfiú” nevet adták, minden bírósági eljárás nélkül felakasztották, mert a németek két lovat rekviráltak tőlük. Amikor ez az eljárás ismeretessé vált, az orosz pópa a vezénylő tiszthez sietett, hogy kezeséget vállaljon az elfogott ártatlanságáért, azonban már későn érkezett. Amikor másnap az egyik fölakasztott ember özvegye a főparancsnokhoz ment, az gunyosan így szólt az asszonynak: „Még büszke lehet rá, hogy a férjét fölakasztattam. Férje Radom egész zsidóságaért halt meg, mert az én kozákaim tulajdonképpen az összes itteni zsidókat agyon akarták verni.”

Ez a barbár eset magában áll ugyan, de jellemzi az orosz soldateskának a zsidókkal szemben való magatartását. Parancsba ment ugyanis, hogy kerülni kell az ugynevezett „hangos” pogromot, hogy Londonban, Párisban és Newyorkban ne legyenek a zsidók tulajdonosan „hangolva”. Ezzel szemben *Nikolaj Nikolajevics* nagyherceg főparancsnoknak a következő kijelentését kolportálják: „*Ha az én katonáim fosztogatnak, meg kell, hogy találják az örömeiket. És ha eközben be is vernek egy pár zsidó koponyát, ennek a londoni zsinagóga kiabálása dacára sincs további jelentősége.*”

Franciaország kiábrándulása szövetségeseiből

Bordeaux (Genfen át), október 18. Antwerpen eleste itt ugy hatott, mint villámcsapás a derült égből. Kormánykörökben nem csinálnak titkot belőle, hogy Antwerpen eleste az ententera nézve nagyobb katasztrófát jelent, mint Páris bevétele, mert amíg a németeknek Párisba való bevonulása csupán erős morális csapást jelentene Franciaországra, addig **Antwerpen eleste Joffre és French egész haditervét megsemmisítette.** Ennek dacára remélik, hogy a németeknek nem fog sikerülni, hogy a francia hadsereg balszárnyát felsodorják.

A németek, hogy elegendő csapatokat küldjenek Antwerpen elé, gyengítették a saját balszárnyukat és a Heeringen-hadsereget Belgiumba küldték. Joffre ezt jól kihasználta és a németek bal szárnyát észak felé szorította, a német csapatok erős ellenállása folytán azonban még sem nyugomulhatott be mélyen Elzászba.

Minden politikus meg van immár győződve arról, hogy szövetségesei megcsalták Franciaországot. Nem Franciaország, hanem Anglia akarta a háborút és azt ígérte, hogy

gondoskodni fog megfelelő segítségről. Ez a segítség azonban későn jött. A francia táborban időző angolok csakis a saját parancsnokaiknak engedelmessékednek, nem pedig a francia főparancsnokságnak. Ezért azután az ő segítségük Franciaország számára a semmivel egyenlő. **Franciaország már szívesen kivonná magát a bonyodalomból és pedig csak is a hitlen szövetségesei miatt.** Annak dacára, hogy az ország erősen szenved a háboru alatt, nyíltan meg kell vallani, hogy a háborus lelkesedés az egész lakosság körében igen nagy. Mindenki a csatamezőn van, aki harcolni tud és aki nem vonult hadba, készülődik a sereghez. Hosszu háborura számítanak, mert Anglia nem fogja megengedni a közeli békekötést.

Még inkább föl vannak háborodva Oroszország ellen, mint Anglia ellen. Iswolski nagykövetnek hangos szemrehányásokat tettek a miatt, hogy Oroszország nem tartja be szerződészerű köteleességét Franciaországgal szemben. Oroszország arra van kötelezve, hogy Berlinbe masirozzon és ehelyett tisztán önző politikai célokból Galiciába ment. Lemberggen azonban Franciaországon nincs segítve. **A legnagyobb csalódást az orosz hadsereg okozta.** A tömegek — mondta egy miniszter — nem győzhetnek, ha a generálisok nem tudják vezetni őket. Pedig az orosz generálisok eddig folyton félrevezették a csapatokat.

Bordeauxban a napi élet az idegesség jegyében áll. Élelmiszer, pénz, szórakozás a rendkívüli drágaság és a nagy idegenáradat dacára is bőségesen van; de mit ér mindez, ha nincs meg a bizalom abban, hogy a háborunak hamar vége lesz. **Az oroszokat és az angolokat ma legalább is annyira gyűlölik Franciaországban, mint a poroszokat.** Iswolskinak folyton vigasztalni kell az embereket a bordeauxi kávéházakban: „*A jövő héten bevonulunk Berlinbe!*” Míg azelőtt hittek neki, most hangosan odakiáltanak a nagykövetnek: „*Mi van az ön multheti ígéretével?*”

Poincaré több ízben megkísérelte rábeszélni Clemenceaut, hogy lépjen be a kabinetbe, mert nagyon félnek Clemenceaunak a kormány elleni agitációjától. Clemenceau azonban a jövő emberéül tartja magát és nem akar közös ügyet csinálni a Viviani-kabinettel. A kormány szeretné valamilyen módon ártalmatlanná tenni Clemenceaut, akár miniszteri tárcával, akár fenyegetésekkel, de az öreg nem maradt nyugton és sem megvásárolni sem megfélemlíteni nem hagyja magát.

Azok a kísérletek, hogy Hollandiát bevonják a háboruba, ismétellen meghusultak. Nagyon szeretnék, ha Hollandia olyan cselekedetre ragadtatná magát, amely casus belli gyanánt szolgálhatna, mert akkor Franciaország és Anglia számára megnyílnék annak a lehetősége, hogy csapataik holland területre lépjenek. Hollandia azonban nagyon óvatos. Franciaországban most az a vicc járja, hogy két okos asszony van: a köztársaság szobra és Vilma királynő, de az utóbbi az okosabb, mert éppen olyan erős, mint az érc és a fejében agyvelő van.

Belfort ostroma

Berlin, október 18. A Vossische Zeitung jelenti, hogy **Belfortnál megkezdődött a döntő ütközet.** A németek elhelyezték a vár körül a nehéz ostrom-mozsarakat.

Orosz-japán szövetség

Amsterdam, október 18. (Magyar Távirati Iroda.) Itteni diplomáciai körökben úgy

tudják, hogy Oroszország és Japán legközelebb szövetségre lép.

A rettegő London

Berlin, október 18. A *Nationalzeitung* jelentései Malmöböl: A *Pall Mall Gazette* híradása szerint a Buckingham-palota közelében levő kis tavat a napokban lecsapolták, mert nem akarják, hogy a királyi palotának ilyen veszedelmes szomszédsága legyen. Holdvilágnál ugyanis a tó tükré a legjobb irányt adja meg az idegen léghajóknak a királyi palota felé.

Sürgetik az angol flottát

Kopenhága, október 18. Londoni jelentések szerint a „Hawke” cirkáló megsemmisülése roppant mértékben fokozta az angol flotta létlensége miatti izgatottságot. Curchill minisztert szájhősnek mondják és azt hiszik, hogy Anglia félelemből csak régebbi hajókat küld előre, hogy a modern hajókat biztonságban tartsa.

A Suez-csatornát is védik

Berlin, október 18. A *Localanzeiger* athéni jelentése azt mondja, hogy Anglia katonai intézkedéseket is tett a Suez-csatorna védelmére. Az angol-egyiptomi idegesség folyton növekszik és ez magyarázza meg a habozást Törökországgal szemben. Augolország láthatólag fél az izlam feje elleni nyílt harc következményeitől.

Román koronatanács

Bukarest, október 18. (Magyar Távirati Iroda.) Ferdinánd király elnöklésével ma koronatanács volt, melyen a kormány tagjai közül az összes pártok elnökségének tagjai is résztvettek. A pártok képviselői kivétel nélkül helyeselték a kormány eddigi magatartását. A koronatanács kimondta, hogy a Románia semlegességét megállapító régebbi határozatok megváltoztatására semmi ok sem fog fenn.

Bukarest, október 18. Rosetti, a külügyminiszterium történelmi és diplomáciai osztályának volt főnöke Románia és Oroszország viszonyáról röpiratot adott ki, amelyben a leghatározottabban óva inti Romániát, hogy Oroszországgal együtt haladjon. Többek között ezeket mondja: Románia jövőjének legnagyobb veszedelme, mondhatom: az egyetlen veszedelem, amely Románia jövőjét fe-

nyegeti: Oroszország mindenhatósága. Nekünk tehát éjjel-nappal imádkoznunk kell istenhez, eszünkkel, szívünkkel és karunkkal dolgoznunk kell, nem szabad vagyons- és véráldozatot kímélnünk, hogy mi is elősegítsük ennek az örökös veszedelemnek a megsemmisülését.

Egy Vilmos-huszártiszt kitüntetése

Ambrózy főhadnagy bravurja

A debreceni helyőrség tisztjei már régebben tudják, hogy a király Ambrózy György cs. és kir. 7-ik Vilmos-huszárezredbeli főhadnagyot vitézségéért magas kitüntetésben részesítette. Hogy miért érte a snájdig főhadnagyot a legfelsőbb kitüntetés, azt Sátoraljaihelyről, Ambrózy György otthonából most már, két hónappal az eset megtörténte után, a következőkben jelentik nekünk:

Ambrózy György főhadnagy, aki a háboruban P. ezredes vezénylete alatt álló külön rendeltetésű Truppen-Divisionba van besorozva, Skala orosz határszéli faluban augusztus 18-án a tábori miséről jövet vette a főparancsnokság telefonrendeletét, hogy a már előző nap elindult és előnyomuló divízió azonnal tudomására hozandó, hogy kapott parancsuk visszavonatik, rögtön forduljanak vissza, mert tulnyomó számú ellenséges csapat áll velük szemben és visszavonulásuk útja el lesz vágva. Az értesítésnek másnap reggelig le kell adnia, azután erről jelentés teendő.

Az orosz csapatok, amelyek három oldalról felfejlődve állottak, egy erősebb divízióból, 20 ágyúból és 2 brigádból állottak, a mi divízióknak 4000 emberével szemben, ami akkora tulerőt jelent, hogy összetalálkozás esetén a huszárokat katasztrófális eset érhetne volna.

Ambrózy György telefonon jelentette, hogy bár csak tizedmagával van, az értesítést még idején le fogja adni.

Az ott talált gyalogság segélyével a visszavonulásra szükséges folyó-átjárók biztosítása végett megtette az intézkedéseket és három őrzőparat előre küldött az értesítés átadhatóságának biztosítására. Munkája közben *Windisch-Grätz* Hugó herceggel és *Podmaniczky* Béla báróval találkozáskor értesült, hogy az őrzőparatok előrejutása nehéz lesz, mert már a közelben kozákcsapatok vannak. — Ekkor Vándor nevű 6 éves telivér sárga kancáját felnyergeltette és tíz huszárral délután 6 órakor elindult Skalából. A három órával előbb elindult őrzőparatot rövidesen utólérte és egyéb rendelkezésekkel visszaküldte. Nyolc órakor O.-ig jutott, ahol ismét arról értesült, hogy nehéz lesz előre jutni, mert a hidak fel vannak szedve, az utak fel vannak szántva. — Mindezzel azonban nem törődött, innen azonnal tovább indult és már teljesen besötétedett, amikor egy nagy mocsárba került, úgy, hogy lovaik térdig süllyedtek s le kellett szállniuk.

Körüli kozák őrvezetek látszottak, egyébként teljes sötétség borult az ismeretlen nagy mocsár-sivatagra. Teljesen kimerülten hajnali pirkadásig álltak a mocsárban, amikor Ambrózy György helyes katonai érzéssel kombinált irányban ismét fölvette útját és 4 órától 8-ig az utolsó 30 kilométert állandó galoppban, árkon-bokron át, két ellenséges falun keresztül, nem figyelve golyókra és az ab-

laknyításokkal és tüzgyújtásokkal adott jelre, K.-P. mellett M.-n át a Z.-ra vezető úton, egymagában (mert huszársjai alkalmatlanabb lovaikkal lemaradtak, vagy kidőltek mellőle) reggel 8 órára megtalálta a divíziót.

Tisztársai nagy örömmel fogadták a parancsot, mert már maguk is érezték, hogy rossz irányban mennek és Hintenhalt híján elpusztulnak; visszafordulniok azonban nem lehetett, parancsuk lévén az előnyomulásra.

A divízió azonnal megfordult, az ellenség pedig a csapatösszpontosítás láttára visszavonult. Ezideig a divízióknak csak egy százada volt ütközetben, a 4-ik ezred 5-ik százada, 3—4 kozákcsotnyával szemben és éppen jelentették, hogy már veszteség érte őket s arról volt szó, hogy rohamra vezényelik az egész divíziót, ami számunkra minden valószínűség szerint leveréssel végződött volna.

Ambrózy az értesítés leadása után visszavonagolt, az átjárók biztonságáról gondoskodott és este tíz órára beérkezett Skalara, ahol a jelentést megtette a parancs sikeres teljesítéséről.

A vezérkari osztályfőnök, T. T. gróf azonnal kitüntetésre terjesztette fel Ambrózyt, aki ezredében elsőnek kapta a *Signum laudis*.

HIREK

— **Uj főispán.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Keglevich Gyula gróf országgyűlési képviselőt Hevesvármegye főispánjává nevezte ki.

— **Péter király félrebeszél.** Szófia-ból táviratozzák: Az *Utro* azt jelenti Nisból, hogy Péter király nagybeteg. A király állandóan lázban fekszik és félrebeszél. Sándor trónörökös a legutóbbi ütközetben halálosan megsebesült.

— **Nagy földrengés Görögországban.** Athénből táviratozzák, hogy Görögországban szombaton reggel erős földrengés volt, amely nagy pusztulást okozott. Thaeenben több száz ház összedőlt. A Thaeen melletti *Karapelli* falu teljesen elpusztult.

— **A Polgári Kör elnökválasztó közgyűlése.** Ma délután tartotta a Polgári Kör közgyűlését, melyen a Nagy Gábor dr. halálával megüresedett elnöki széket Márk Endre udvari tanácsossal töltötte be. Az egyesület egyhangú, lelkes bizalma újabb bizonyíték a közügyek terén buzgón munkálkodó Márk Endre iránti elismerésnek és tiszteletnek.

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

HÉTFŐN — KEDDEN
október hó 19-én, 20-án

VÖRÖS VAGY FEHÉR

Társadalmi dráma 3 felvonásban.
Falusi kis leány a fővárosban.
Kacagató vigjáték 2 felv.
Nanke röpül. Humoros.
A kis békeszerető. Életkép.

Előadások este 6 órától éjjel 12-ig folytatódólag bemenettel.

Rendes helyárak. Bérletjegyek érvényesek.

Szerdán — Csütörtökön
október hó 21-én, 22-én

Teljesen új műsor !!!

URANUS

Korona-
Passage   Telefon
3-28.

Hétfőn — Kedden
október hó 19-én, 20-án

Kitört a háboru.

Kémkedési történet 6 felvonásban!
1800 méter szenzációsan izgalmas jelenetekkel, a legkiválóbb színészek bravúrosan mesteri játékában.

HÁBORUS AKTUALITÁSOK

mozgóképek a világháborúról.
Szardiniai falvak. Ismeretterjesztő.
Benedek az indiánok között. Kacagató.

HELYÁRAK: Páholy 4 személyre 4 K. Zsölgye 90 fill. Zártszék 70 fill. I. hely 50 fill. II. hely 30 fill. III. hely 20 fill.

Előadások kezdete este 6 órakor, folytatódólag bemenettel.

MINDEN HELY SZÁMOZOTT.

SZERDÁN — CSÜTÖRTÖKÖN
október hó 21-én, 22-én

Nagyszabásu új műsor!

— **A vasuti vendéglős az átvonuló katonákért.** Ottó Sándor, a debreceni vasuti állomás éttermének bérlelője, akinek a napokban méltatlan meghurcoltatásban volt része, discséretes bizonyosságát adta a katonák iránt való humánus érzésének. A napokban 6 katonának ingyen ebédet adott, ma pedig a szálló városából érkezett átvonuló 52 katonát látta vendégül ebédre. A katonák nagy örömmel fogadták földijük meghívását és távozásban lelkesen megjelnezték a derék vendéglőst.

— **A városi közgyűlés előkészítése.** A jog- és pénzügyi bizottság e hó 20-án délután 2 órakor a városháza kistanácsstermében tartandó ülésen folytatja a városi közgyűlés ügyeinek előkészítését. Ez ülés főbb tárgyai: A Gazdák Süttőjeje r.-t. ajánlata kenyérgyárának a város részére eladása iránt. — A máv. debreceni mihely alkalmazottjai házépítő szövetkezetének kérelme telek eldarabolás engedélyezése, esetleg telekcsere tárgyában. — A Debrecen-nyirbátori helyiérdekű vasut nagyerdei összekötő vágánya kihelyezésének ügye. — Benkő János indítványa a város egyik utcájának ő felsége II. Vilmos német császár nevével elnevezése tárgyában. — A Siketnémákat gyámolító egyesület kérvénye 12,000 korona évi segély és 30 öl tűzifa engedélyezése iránt. — Belügyminiszteri leirat a debreceni kórház kölcsön-ügyében. — Ugyanaz a tüdőbeteg gondozó intézet segélye ügyében.

— **Revolvergolyók a villamos alatt.** Nehány hét óta éretlen tréfával okoz riadalmat valaki a Piac-utcán. A jobboldali villamos smpárra revolvorgolyókat helyeznek el, amelyek a villamoskocsi alatt felrobbannak. Ma este ismét éles töltényeket tettek a sinekre. A rendőrség most polgárorokkal és titkos rendőrökkel figyelteti a villamos vonalat.

— **A Népiroda munkásközvetítési osztályánál** október hó 17-én volt:

Munkáskínálat: Asztalos 63, ács 22, bádogos 12, borbély 9, betonos 2, cipész és csizmadia 55, cukrász 1, dajka 5, elektrotechnikus 2, fémestergályos 2, fűszeres 5, földmunkás 8, gazdasági munkavezető 17, gépész 53, géplakatos 11, gyári munkás 92, kazánfűtő 17, kályhás 1, kefekötő 11, kárpitos 5, kovács 34, kerékgyártó 21, kőműves 89, könyvkötő 1, könnyvnyomdász 9, kereskedő 5, kocsis 8, kertész 2, lakatos 56, mázó 10, mészáros 3, mindenés 17, molnár 4, mezei munkás 295, mezőgazdasági cseléd 21, napszámos 26, palafedő 1, pincér 3, rajzoló 4, reszelővágó 2, ruhafestő 1, sütő 1, magyarszabó 8, németyszabó 48, szobafestő 9, szijgyártó 1, szerelő 17, szakácsnő 7, házmester 2, üzleti alkalmazott 60, varrónő 12. — Összesen 1251.

Munkáskereslet: Raktárba 200, mezei munkás 100, mezőgazdasági cseléd 100, kovács 2, kocsis 7, kondás 1, gplyás 1, szabó tanonc 1, cipész tanonc 1, csizmadia tanonc 1, szobafestő tanonc 1, cipész 38, csizmadia 19, kerékgyártó 2, mindenés 3, szakácsnő 2, mészáros 3, tehenész 1, palafedő 1, hetes 1, majoros 2, fémestergályos 4, kertész 1, földmunkás építkezéshez 25, szabó 1, hentes 1, béres 7, pék 1. — Összesen 546.

— **Kragujevácon nem készítenek lövedékeket.** Pécsről jelentik nekünk: Pécsen át szerb foglyok között szerb tisztet is szállítottak, akik közül az egyik meglehetősen beszélt magyarul. Ez a szerb fogoly tiszt beszélt el, hogy a szerb hadseregben a robbanó ágyulövedékek fogó félben vannak. A tüzértisztek szigorú parancsot kaptak, hogy a lövedékekkel a legnagyobb takarékossgal bánjanak. Innen van, hogy az összeitkőzéseknél újabb nagyon hamar elhallgatnak a szerb ágyuk. A szerb fogolytiszttel mondtam, hogy Kragujevácon az arsenáljukban nem gyártanak lövedékeket, csak a kész hüvelyeket és golyókat töltik. Részben Francia- és részben Oroszországból kapták a béke idején az üres lövedékeket, amelyeket aztán a műszaki személyzet vezetése mellett Kragujevácon töltötték meg. Miután teljesen el vannak zárva a világtól, sehonnas se szerethetnek újabb felszerelést és újabb készleteket. Rövid időn belül teljesen el fognak nemulni

a szerb ágyuk és Szerbia kénytelen lesz a fegyvert lerakni. Minden bizodalunk az oroszokban volt, hogy Erdélyen át segítségükre sietnek, vagy legalább is megtörve a szomszédos balkáni államok semlegességét, újabb löszerszállítványokkal látják el a szerb hadsereget. Ha ez csakugyan így van, akkor kár lenne Szerbiára nagyobb véráldozatot hozni. A szerb kormány és hadvezetéség ugyan szörnyen veri a mellét, hogy van munició, van élelem bőven s a kolerának nyoma sincs náluk. Miért ne hazudnának, amikor ezt ölünek rossz néven senki se veszi.

A debreceni segítő-akció

A katonák családjaiért.

A Hadsegélyző Hivatal a főispánhoz intézett leiratában igazolja azon négy küldeményteli felszerelési cikkek vételét, melyet Debrecen város nemeslelkű közönsége készített a déli és északi harctéren küzdő katonáink számára. Ugyanezen leiratában a Hadsegélyző hivatal Kirchner altábornagy révén leg-hálásabb köszönetét fejezi ki Debrecen város nemeslelkű közönségének hazafias érzéstől áthatott áldozatkészségeért. Ezuttal kéri a helybeli segélyző bizottság városunk hőlgyeit, hogy az elkészített meleg ruhanemüket ne küldjék el közvetlenül a harctérre, hanem juttassák el mielőbb a főispáni titkári hivatalba.

A helybeli szintársulat e heti 2500 korona bevételének 2 százalékát, azaz 50 koronát adományozott a hadbavonultak hátramaradt családtagjai részére a polgármestei titkári hivatal utján.

Arany- és ezüst tárgyakat adományoztak: dr. Nagy Sándorné 1 arany gyűrű, 1 pár arany függő, 1 ezüst karkötő, dr. Ováry Gyuláné 3 arany függő, Sinka Sándor 1 arany gyűrű, Bánik Viktória 1 arany gyűrű, Bánik Róza 1 ezüst gyűrű, Schwartz Margit arany törmelék, Cziffer Nándorné 1 ezüst karkötő és törmelék, Cziffer Albertné 1 arany függő és törmelék, Karap Ilona 1 arany függő, Kovács Margit 1 ezüst óra, 1 ezüst tű, 1 ezüst gyűrű, Neumauer Rózsika 1 ezüst lánc, Németh József 1 arany lánc, özv. Komlóssy Arturné 1 ezüst gyűrű, Pusztay Sándor 1 ezüst gyűrű, Pusztay Sándorné 1 ezüst gyűrű, Lévy Irike 1 arany függő, 1 ezüst törmelék, Orbán Ignázné 1 arany gyűrű, Weinberger Bella 1 arany gyűrű, Starck Sándorné 1 arany zsuzu, özv. Tóby Elekne 1 ezüst kulcstartó, Tóby György 2 ezüst érem, Molnár Rózi 1 ezüst lánc, Domonkos Istvánné 2 arany gyűrű, Nagy Esz-tike 1 arany gyűrű, Salamon Berta 2 arany zsuzu, Kari Erzsike 2 arany gomb, Kálmán-czy Mariska 2 arany gyűrű, N. N. 1 ezüst karcsatt, N. N. 1 ezüst kanál, N. N. 1 ezüst lánc, 1 pár arany függő, Nagy Zoltán 1 arany gyűrű, Nagy Zoltánné 1 ezüst lánc, Beregdin Juci 1 ezüstíró, 1 ezüst pénz, Beregdin Rózi 1 ezüst karika, 1 ezüst láncötredék, Kronovszky Imréné 1 ezüst gyűrű, Török Emil 3 ezüst pénz, Deák Jenő 1 arany gyűrű, 1 ezüst függő, B. L. 1 arany gyűrű, arany törmelék, Komádi Annuska 1 arany függő, Éltes Albert 1 arany gyűrű, ezüst törmelék, Nádházi Andrásné 1 ezüst brosz, Darvas József 1 ezüst gyűrű, Wurst László 1 ezüst óra, Medveczky Béla 1 arany gyűrű, 1 arany zsuzu, Bach Jenő 1 arany gyűrű, Kuczik Manic 1 arany gyűrű, ezüst törmelék, Trobai Marcsa ezüst pénz, Molnár Gizi 1 ezüst óra, Fejes Margit 1 ezüst lánc, ezüst törmelék, Zih Gézané 1 arany óra, Latinovics Olga 1 arany lánc, Steiner Laura 1 ezüst óra, Lovász Margit 2 ezüst karcsatt, Kontsek Miklós 1 ezüst óra, Nád-házi Józsefné 1 pár arany függő, Karakas Lajosné 1 tört arany gyűrű és törmelék, Schiller Elza 1 arany karcsatt, Guttmann Fáni 1 arany gyűrű, Pajer Károly 1 ezüst lánc, Kerékgyártó Gyula 1 ezüst óra, 1 ezüst kanál és törmelék, Nuttereiner József 1 ezüst lánc, Nagy Emma 1 pár arany függő és ezüst törmelék, Lodi Mariska 1 arany karcsatt, 1 ezüst karcsatt, 1 ezüst gyűrű, Gróf Julia 2 arany zsuzu, Salamon Ignácné 1 pár arany függő.

Apró hirdetések

Vidékről
apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szolványára eltér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk

Jellegző leveleket
csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság
telefon száma:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

A DEUTSCH-
üzletekben tessent vaj, Andrassy vaj, írósvaj és gvenge vajas lptól turó mindennap kapható.

SZEGEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENO fűszer- és gvarmatáru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Szénvignetta
ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

Zománc
címtable megrendelhető Hoffman és Kronovitz cégnél Piac-u. 49.

Tábori borítékok,
2 fillérijével kaphatók a kiadóhivatalban.

Képes
harci da'ok többféle szöveggel viszonteladónak nagy kedvezmény-nyel. — Megrendelhető Debrecenben, Piac utca 49. sz. alatt, I. udvar, I-ső első emelet, könyvkiadóhivatalban.

Az elesett és megsebesült hős katonáinkról hetenként egy könyvecske jelenik meg

A nemzet hősei címén, mely a megsebesült és elesett katonák fényképét

életkorával, melyik városba vagy faluba való és hogy hol esett el. — Kapható 12 fillért. Vidékre portómentesen küldi a pénz előleges be-küldésével Papp M. 15 fillért. — Debrecen, Piac-utca 49. sz. I. em.

2-3

uri embert

teljes ellátásra (kóser koszt) elfogad özv. Klein Dávidné, Arany János-utca 16. szám.

ELADÓ

vagy
bérbe kiadó

egy jó forgalmu
lakatos-műhely

katonasághoz bevonulás végett.
Pacsirta-u. 47.

Kapucédulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóban.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
DEBRECZEN. Kistemplombazár

Őszi és téli divatkelme-ujdonságok
Flanellek ↔ Mosóvelecek
NAGY RAKTÁRA

Üzemnagyoobbítás folytán
nyomással:

1000 szines jóminőségű boríték K 3-60
1000 finom fehér boríték „ 6-
1000 félív üzleti levélpapír „ 7-
1000 szines levelező-lap „ 5-20
Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.